(इंग्रजीत टंकलिखित केलेल्या न्यायनिर्णयाचा मराठी अनुवाद.)

१९९६ -१ - एससीआर - ५६४

श्रीमती इंद्राणी राजा दुराई आणि इतर

वि.

मद्रास मोटर आणि जनरल इन्शुरन्स कंपनी आणि इतर

जानेवारी १६, १९९६

[न्या. के. रामास्वामी आणि न्या. जी. बी. पट्टनायक]

मोटार वाहन अधिनियम :

अपघात-नुकसान भरपाईचा दावा- हानीसहायक दुर्लक्ष -त्या प्रमाणात म्हणजे दाव्याच्या ४०% सोडून देण्यात येईल - न्यायधिकरणाच्या न्यायनिर्णयाच्या दिनांका पासून ६% व्याजासह शिल्लक रुपये ६०,००० चा हक्कदार - विमा कंपनीने विमा संरक्षणाच्या रकमेच्या प्रमाणात रक्कम देणे -वाहनांच्या मालकाकडून उर्वरित रक्कम वसूल करणे.

दिवाणी अपील अधिकारिता : १९७७ चे दिवाणी अपील क्रमांक ९९४.

१९७३ च्या सी.एम.ए. क्रमांक ३४ व १७८ मधील मद्रास उच्च न्यायालयाच्या ५.७.७४ चा न्यायनिर्णय व आदेशावरून.

ए.टी.एम. संपत आणि व्ही. बालाजी अपीलकर्त्यांकरिता.

अनंत पल्ली, ई. सी. अग्रवाल, रणबीर यादव आणि के. जी. भगत उत्तरवादींनकरीता.

न्यायालयाचा खालील आदेश देण्यात आला:

हे अपील, विशेष परवानगीने, मद्रास उच्च न्यायालयाच्या खंडपीठाने १९७३ चा आदेश क्रमांक ३४ व १७४ विरुद्ध अपीलात १४ जून १९७१ रोजी दिलेल्या आदेशातून उद्भवले आहे. वस्तुस्थिती रास्तपणे स्पष्ट आहे.

४ एप्रिल १९७१ रोजी मृत राजादुराई हे राष्ट्रीय महामार्ग मद्रास ते बंगळुरू वर कलाथुर जंक्शन येथे पश्चिम दिशेकडून पूर्व दिशेला मोटार सायकल चालवत असताना मोटार वाहन मध्येच आले होते. परिणामी ते त्यांचा जीव वाचवण्यासाठी अगदी उजव्या टोकाला गाडी नेली. परिणामी बसने मोटारसायकलला धडक दिली. त्यामुळे त्यांचा जागीच मृत्यू झाला. अपीलकर्त्यांमध्ये मृताची विधवा आणि मुले असून तिचे वय सुमारे ३१ वर्षे आहे. न्यायाधिकरणाचा निष्कर्ष असा आहे की, मृत व्यक्ती दरमहा रुपये ८०० कमावत होती. त्या आधारे न्यायाधिकरणाने रु. १ लाख प्रदान केले. न्यायाधीकरणाने हानिसहायक दुर्लक्ष झाल्याचे म्हटले आहे. त्या आधारे, हानिसहायक दुर्लक्षाचा लाभ दिल्यानंतर ही रक्कम रु. १ लाख निश्चित केली. बसचालकाने निष्काळजीपणा केला नाही, या कारणास्तव उच्च न्यायालयाने

हा निष्कर्ष फिरवला. हा सगळा निष्काळजीपणा मृत व्यक्तीचा होता. त्याचा परिणाम म्हणून अपीलकर्ते नुकसान भरपाईसासाठी पात्र नाहीत. त्यामुळे विशेष परवानगीद्वारे हे आवाहन करण्यात आले आहे.

आम्ही उच्च न्यायालय आणि न्यायाधिकरणाचे पुरावे आणि युक्तिवादांची छाननी केली आहे. दुर्दैवाने उच्च न्यायालयाने पुराव्यांचा योग्य दृष्टिकोनातून विचार केलेला नाही. बसचा चालकही तितक्याच वेगात गाडी चालवत असल्याने कोणताही अपघात होणार नाही, याची अधिक काळजी घेण्याची गरज होती. कार आणि बस यांच्यामध्ये कोंबून जाण्यापासून स्वत:ला वाचवण्याच्या हेतूने मृत व्यक्तीने अती उजव्या टोकस गाडी नेल्याचे परिस्थितीवरून दिसून येते. त्यामुळे त्याने बसच्या डाव्या बंपरला धडक दिली. त्यामुळे अपघाताला बसचालकाचाही तितकाच हातभार असल्याचे स्पष्ट होणार आहे. वस्तुस्थिती आणि परिस्थिती पाहता निष्काळजीपणाला ६०% आणि ४०% असे संविभाजीत जाऊ शकते, असे आम्हाला वाटते. परिणामी, उतरवादीला रुपये ६०,००० नुकसान भरपाई द्यावी लागेल आणि रुपये ४०,००० रुपये अपीलकर्त्यांना सोडून द्यावे जातील. अशा परिस्थितीत उच्च न्यायालयाचा आदेश रद्द बातल करण्यात येतो. न्यायाधिकरणाच्या आदेशातही दुरुस्ती करण्यात आली आहे. न्यायाधिकरणाने ३० नोव्हेंबर १९७२ रोजी दिलेल्या न्यायनिर्णयाच्या तारखेपासून ६ टक्के व्याजासह रुपये ६०,००० रक्कम मिळण्यास अपीलकर्ते हक्कदार आहेत. असे दिसून येईल की, युनायटेड इंडिया इन्शुरन्स कंपनी,

जी राष्ट्रीयीकृत कंपनी आहे, जिने त्या वाहनाचा विमा उतरवणाऱ्या मूळ विमा कंपनीचा ताबा घेतला आहे ती विमा संरक्षणाच्या मर्यादेच्या प्रमाणात रक्कम देण्यास जबाबदार आहे. अपीलकर्त्यांना कंपनीकडून रक्कम आणि मालकाकडून शिल्लक रक्कम वसूल करण्याचा अधिकार आहे.

त्याप्रमाणे अपील मंजूर करण्यात येतो. खर्चाबाबद आदेश नाही.

आर.ए. अपील मंजूर.

x-x-x-x

अस्वीकरण

या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरता वापर करता येणार नाही तसेच इंग्रजी भाषेतील न्याय निर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणी करता वैध मानला जाईल.

x-x-x-x